

**Protokół z kontroli
funkcjonowania systemu gospodarki odpadami
w Gminie Międzyzdroje od 1.07.2013 r. do 31.12.2013 r.**



W związku z obowiązującą znowelizowaną ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r., poz. 391.) na terenie Gminy Międzyzdroje zostały wprowadzone nowe zasady gospodarowania odpadami komunalnymi.

Aktem prawnym regulującym nowe zasady gospodarowania jest ustawa o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie z dnia 1 lipca 2011 r., która weszła w życie 1 stycznia 2012 r. Teoretycznie od tego czasu Gmina miała 18 miesięcy na wdrożenie podstawowych elementów ustawy. Rok 2012 miał być okresem przygotowania się gmin do realizacji nowych zadań i podjęcia stosownych uchwał, a rok 2013 miał być czasem faktycznego wdrożenia przepisów i zastosowania wszystkich uchwał. Od 1 lipca 2013 r. zaczęły obowiązywać nowe zasady odbioru odpadów komunalnych.

W tzw. międzyczasie weszła w życie kolejna nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 25 stycznia 2013 r., wchodząca w życie 6 marca 2013 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 228).

W uzasadnieniu projektu tej ustawy nowelizującej można doczytać się jej celowości: „wprowadzenie rozwiązań umożliwiających gminom racjonalną i elastyczną politykę w zakresie ustalania opłat za odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i gospodarowania tymi odpadami.”

Niestety, pomimo wielu postulatów przedstawicieli samorządu terytorialnego, ustawodawca nie zdecydował się na zmianę terminu wejścia w życie nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

W nowym systemie gospodarowania odpadami Gmina Międzyzdroje pełni funkcję koordynującą. Gmina ogłosiła przetarg nieograniczony pn., „Odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Międzyzdroje”, zabezpieczając w budżecie środki w wysokości 3 800 000,00 zł (odbior odpadów w okresie od 1.07.2013 r. do 31.12.2014 r.)

Oferty na to zadanie złożyły dwie firmy:

- Remondis Szczecin Sp. z o.o. z ceną ofertową 5 292 000,00 zł (cena jednostkowa brutto za 1 Mg odbioru i zagospodarowanie odpadów – 529,20zł),
- Sita Jantra Sp. z o.o. z ceną ofertową 5 410 800,00 zł (cena jednostkowa brutto za 1 Mg – 541,08 zł).

Cena najkorzystniejszej oferty przewyższała znacznie kwotę, jaką Gmina dysponowała na sfinansowanie zamówienia. W związku z tym postępowanie o udzielenie tego zamówienia publicznego zostało unieważnione. W tej sytuacji, w celu uniknięcia niekontrolowanego pozbywania się odpadów, do czasu zorganizowania i rozstrzygnięcia kolejnego przetargu, od 1.07.2013 r. odpady komunalne z terenu Gminy Międzyzdroje były

odbierane od właścicieli nieruchomości przez Zakład Ochrony Środowiska w Międzyzdrojach.

Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska przeprowadził w Gminie Międzyzdroje kontrolę problemową w dniach 25.09.2013 r.- 24.10.2013 r., której celem było sprawdzenie przestrzegania przepisów w zakresie gospodarki odpadami oraz sprawdzenie realizacji zadań własnych w zakresie wynikającym ze znowelizowanej ustawy z dnia 13.09.1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W protokole kontroli nr WIOS-Sz-303/2013 stwierdzono następujące naruszenia i nieprawidłowości:

1. Niezapewnienie w 2012 r. ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania do poziomu 75%.
2. Niewezwanie podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości do uzupełnienia lub poprawienia sporządzonych nierzetelnie sprawozdań kwartalnych za I, II, III i IV kwartał 2012 r.
3. Niezrealizowanie zadania Gminy w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie działek nr 1 i 2/1 (obręb 24) w miejscowości Lubin [wykluczenie zapisu dot. właściciela nieruchomości na podst. Ustawy o danych osobowych z dnia 29 sierpnia 1997 r. dokonała M. Nurkowska]

Za odbiór odpadów poszczególni właściciele nieruchomości uiszczają opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, tzw. „opłatę śmieciową” . Art. 6 r. ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach mówi, że: „1. Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi dochód gminy. 2. Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty: 1) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych; 2) tworzenia i utrzymywania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych; 3) obsługi administracyjnej tego systemu.”

Gmina Międzyzdroje w ramach wprowadzania nowego systemu gospodarowania odpadami podjęła następujące uchwały:

- w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Międzyzdroje - Uchwała Nr XXXIV/302/12 z dnia 20.12.2012 r., Nr XXXVIII/369/13 z dnia 25.04.2013 r., Nr XLIII/408/13 z dnia 29.08.2013 r. oraz LV/541/14 z dnia 16.06.2014 r.

- w sprawie postanowienia o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne Nr XXXIV/305/12 z dnia 20.12.2012 r.

- w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi Nr XXXIV/306/12 z dnia 20.12.2012 r. oraz XXXVIII/371/12 z dnia 25.04.13

- w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi – Uchwała Nr XXXIV/307/12 z dnia 20.12.2012 r. oraz Uchwała Nr XLVII/451/13 z dnia 19.12.2013 r.

- w sprawie ustalenia wysokości stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawek opłaty za pojemnik o określonej pojemności – Uchwała Nr XXXIV/308/12 z 20 grudnia 2012 r. oraz uchwała Nr XLI/391/13 z dnia 25.06.2013 r.

- w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, składanej przez właściciela nieruchomości, obowiązujących na terenie Gminy Międzyzdroje – Uchwała Nr XXXIV/309/12 z dnia 20.12.2012 r., Nr XXXVIII/372/13 z

dnia 25.04.2013 r., Nr XLI/392/13 z dnia 25.06.2013 r., Nr XLIII/410/13 z dnia 29.08.2013 r. Nr XLVII/452/13 z dnia 19.12.2013 r. oraz Nr LI/501/14 z dnia 29.04.2014 r.

- w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowanie tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi Nr XXXIV/310 z dnia 20.12.2012 r., Nr XXXVIII/370/14 z dnia 25.04.2014 r., Nr XLIII/409/13 z 29.08.2013 r., Nr LV/540/14 z dnia 16.06.2014 r.

Kontrolę funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w Gminie Międzyzdroje od 1.07.2013 r. do 31.12.2013 Komisja Rewizyjna ujęła w swoim planie pracy na 2014 r.

Czynności kontrolne dotyczące tego systemu były przeprowadzane w dniach: 23.04., 7.05, 24.07, 13.08.2014 r.

Osoby kontrolujące:

1. Teresa Purgal – przewodnicząca Komisji Rewizyjnej
2. Rafał Wolny – wiceprzewodniczący Komisji Rewizyjnej
3. Janusz Piłat – członek Komisji Rewizyjnej
4. Roman Pawłowski – członek Komisji Rewizyjnej

W trakcie kontroli informacje oraz dokumenty przedstawiali: Pan Adam Celiński – Kierownik ZOŚ w Międzyzdrojach, Pani Ewa Scholz – Kierownik Referatu Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej, Pan Henryk Nogala - Sekretarz Gminy, Pani Grażyna Ingielewicz – Prezes Spółki ZWiK. Komisja Rewizyjna rozpoznała także uwagi i zastrzeżenia Pana Andrzeja S., biorącego udział w posiedzeniu Komisji Rewizyjnej w dniu 7.05.2014, dotyczące funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w Gminie Międzyzdroje, wniesionymi do Komisji Rewizyjnej pismem z dnia 22 kwietnia 2014 r.

Przebieg ustalenia i wyniki kontroli

Przed planowaną kontrolą Komisja Rewizyjna przedłożyła Panu Burmistrzowi Międzyzdrojów (7.03.2014 r.) zagadnienia dotyczące gospodarki odpadami komunalnymi, na które chciałyby otrzymać dokumenty i informacje (zał. nr 1 do protokołu kontroli).

Wg kolejności tych zagadnień Komisja otrzymała następujące informacje (ustne i w dokumentach papierowych):

1. Razem złożonych deklaracji w II półroczu 2013 r. za lokale zamieszkałe – 2621, w tym: na odpady zbierane selektywne – 1728, na odpady zmieszane – 893. Kwoty wpłacone za odpady segregowane – 372 424,00 zł; za odpady zmieszane – 348 524,34 zł; razem – 720 948, 34 zł. Na dochody planowane wynikające ze złożonych deklaracji na odpady segregowane – 406 955,00 zł. oraz na odpady zmieszane – 369 181,00 zł. Razem planowanych dochodów na podstawie złożonych deklaracji – 776 136,00 zł.
2. Razem złożonych deklaracji w II półroczu 2013 r. za nieruchomości niezamieszkałe – 629, w tym: na odpady segregowane – 212; na odpady zmieszane – 417. Kwoty

wpłacone za odpady segregowane: 235 585,07 zł; za odpady zmieszane: 679 725,54 zł; razem 915 310,61 zł. Na dochody planowane za odpady segregowane - 265 375,00 zł oraz za odpady zmieszane - 745 301,00 zł. Łącznie dochody planowane - 1 010 676, 00 zł.

3. Na podstawie danych z Zakładu Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o za 2012 r. średniomiesięczna sprzedaż wody w gospodarstwach domowych przedstawiała się następująco:

$293\,057,89\text{ m}^3 + 7\,664,05\text{m}^3 + 16\,054,00\text{m}^3 + 16\,749,46\text{m}^3 = 333\,525,40 : 12 = 27\,793,8\text{ m}^3/\text{m-c}$

- dochody za odpady selektywne w lipcu 2013 r. po 4.50 zł : 52% x 27 793,8 m³ x 1 miesiąc x 4.50 zł = 65 037,50 zł. ,

- dochody za odpady selektywne w miesiącach sierpień-grudzień 2013 r. po 4 zł: 52% x 27 793,80 m³ x 5 m-cy x 4 zł = 289 055,50 zł ,

- dochody za odpady nieselektywne: 48% x 27 793,8 m³ x 6 m - cy x 6 zł = 480 276,90 zł

Suma dochodów: 834 369.90 zł. (selektywne i nieselektywne)

Planowane przychody „od wody” 776 135 00 zł

Różnica - 58 233,90 zł ok. 7,5 %

W analizie powyższych kwot należy uwzględnić również to, że kilkudziesięciu właścicieli nie złożyło deklaracji, ponad 20 właścicieli posiada indywidualne ujęcie wody (ryczałt 3m³/1 osobę). Ponadto część właścicieli w nieruchomościach mieszanych, gdzie była prowadzona działalność gospodarcza płaciła za odpady „ od wody” - a nie były to gospodarstwa domowe.

Na cele p. poz.

- 2010 r. sprzedano 490 m3 wody;
- 2011 r. sprzedano 240 m3 wody;
- 2012 r. sprzedano 365 m3 wody;
- 2013 r. sprzedano 48, 43 m3 wody.

4. Ilości zawartych umów na dostarczanie wody:

- umowy z osobami fizycznymi - 1400
- umowy z podmiotami gospodarczymi, w tym wspólnoty -351.

5. Kwota wpłacona za II półrocze 2013 r. przez właścicieli lokali zamieszkałych:

- za odpady segregowane – 372 424,00 zł
- za odpady zmieszane – 348 524,34 zł
- razem – 720 948, 34 zł

6. Kwota wpłacona za II półrocze 2013 r przez właścicieli lokali niezamieszkałych:

- za odpady segregowane – 235 585,07 zł
- za odpady zmieszane – 679 725,54 zł
- razem: 915 310,61 zł.

11. W Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) przez Zakład Ochrony Środowiska w Międzyzdrojach zebrano szacunkowo 60,9 tony odpadów selektywnie zebranych (np. leki, odpady z remontów, beton, odpady ulegające biodegradacji, odpady wielkogabarytowe, zmieszane odpady opakowaniowe, opakowania ze szkła).

Dane te wynikają ze sprawozdania Burmistrza z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2013 r. do Marszałka Województwa i Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.

Wszystkie te odpady zostały przekazane do Regionalnego Zakładu Gospodarowania Odpadami w Świnoujściu i poddane procesom odzysku: R12, R5, R13.

Zakład Ochrony Środowiska z w/w recyklingu nie uzyskał dochodów, ponieważ musiał zapłacić za ich odbiór kwoty zgodnie z cennikiem zatwierdzonym Uchwałą Zgromadzenia Celowego Związku Gmin R - XXI, np. za 1 tonę odpadów bio – 100 zł.

12. Koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w Gminie Międzyzdroje w II półroczu 2013 r.:

koszty:

- odbieranie, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych	: 1 239 294,00 zł
- tworzenie punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych:	: 139 514,40 zł
- obsługi administracyjnej tego systemu, (w tym PSZOK- u)	: 373 494,39 zł
	RAZEM: 1 752 302,79 zł

Struktura opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w II półroczu 2013 r. (wg złożonych deklaracji):

- nieruchomości zamieszkałe i mieszane:	776 136 zł (43,4%)
- nieruchomości niezamieszkałe	: 1 010 676 zł (62,4%)
(planowane przychody) RAZEM	: 1 786 812 zł

Odpady zbierane selektywnie	: 672 330 zł (37,6%)
Odpady zbierane nieselektywnie	: 1 114 482 zł (62,4%)

52% właścicieli nieruchomości zamieszkałych i mieszanych zadeklarowało selektywne zbieranie odpadów i tylko 26% właścicieli nieruchomości niezamieszkałych.

Uwagi, analizy, sugestie, pytania i stwierdzenia wypracowane przez Panią Ewę Sulicką-Scholz, Kierowniczkę Referatu Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej dotyczące tematyki niniejszej kontroli, z którymi zgadza się Komisja Rewizyjna.

- Bezpośrednie porównywanie danych zużycia wody przez gospodarstwa domowe z zestawieniem sporządzonym przez Spółkę z o.o. ZWiK za dany rok w poszczególnych miesiącach z danymi wynikającymi ze złożonych deklaracji składanych dla nieruchomości zamieszkałych i mieszanych może

być tylko orientacyjne. Zbiorcze dane ze ZWiK - uzyskane z tych deklaracji dot. gospodarstw domowych można brać pod uwagę tylko orientacyjnie, ponieważ w tym zestawieniu nie są ujęte nieruchomości mieszane, w których jest prowadzona działalność gospodarcza, a „opłata śmieciowa” jest naliczana od zużytej wody.

- Analiza sprzedaży i produkcji wody w poszczególnych miesiącach roku 2012 dla ujęcia wody w Międzyzdrojach, a także w latach 2011 i 2013 wskazuje, iż największe zużycie wody występuje w miesiącach lipcu i sierpniu, tj. odpowiednio:
 - w gospodarstwach domowych – lipiec 47 952 m³, sierpień 50 948 m³, (średnia: 49 450 m³),
 - na pozostałe cele – lipiec 41 745m³, sierpień 44 353 m³ (średnio 43 093 m³).

W miesiącach czerwcu i wrześniu, zużycie wody jest zdecydowanie niższe i wynosi odpowiednio:

- w gospodarstwach domowych – czerwiec 28 145 m³, wrzesień 23 750 m³ (średnia: 25 948 m³),
- na pozostałe cele – czerwiec 24 502 m³, wrzesień 20 677 m³ (średnia: 22 590 m³).

Powyższe dane jednoznacznie określają sezon wakacyjny.

Natomiast średniomiesięczne zużycie wody z miesięcy: stycznia, lutego, listopada i grudnia, tj. z wyeliminowaniem wpływu (wzrostu) turystów wynosi:

- w gospodarstwach domowych – 15 268 m³
- na pozostałe cele – 13 292 m³.

Do w/w wyliczeń załączniki nr 2,3,4 do protokołu kontroli.

W kontrolowanym okresie deklaracji nie złożyło 49 właścicieli nieruchomości zamieszkałych i 2 nieruchomości niezamieszkałych. Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego dla tych właścicieli zostały i zostaną wydane decyzje określające wysokość miesięcznej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Struktura opłat wg złożonych deklaracji przedstawia się następująco:

- nieruchomości zamieszkałe i mieszane: 776 126,00 zł – stanowi to 43,40 %
- nieruchomości niezamieszkałe: 1 010 676,00 zł – co stanowi 56,60 %.

Selektywną zbiórkę odpadów komunalnych zadeklarowało:

- 52,40 % właścicieli z nieruchomości zamieszkałych i mieszanych,
- 26,30 % właścicieli z nieruchomości niezamieszkałych.

Łącznie, ze wszystkich nieruchomości, selektywną zbiórkę odpadów zadeklarowało 37,60 % właścicieli.

Należy się zastanowić nad tym, czy podniesienie stawki opłaty za odbieranie odpadów niesegregowanych wpłynie na wzrost selektywnej zbiórki i jaka różnica w opłacie zmobilizuje właścicieli do selektywnego zbierania odpadów. Obecnie ta różnica wynosi 2 zł.

Wnioski i ustalenia Komisji Rewizyjnej:

1. Komisja Rewizyjna wnioskuje o dokonanie analizy funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi i jego kosztów w Gminie Międzyzdroje za rok 2014.
2. W celu wzrostu selektywnej zbiórki odpadów w Gminie Międzyzdroje, Komisja Rewizyjna proponuje zmienić stawki następująco:
 - za segregowane odpady zmniejszyć stawkę z 4 zł na 3,50 zł.;
 - za niesegregowane odpady zwiększyć stawkę z 6 zł na 7 zł .
3. Komisja Rewizyjna wnosi o dostosowanie Uchwały Nr XXXVIII/371/2013 Rady Miejskiej w Międzyzdrojach z dnia 25 kwietnia 2013 r, w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w zakresie nadpłat i niedopłat za odbiór odpadów komunalnych do działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.), gdyż art. 6. ust. 12. ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz.U z 2012 r. , poz. 391.) wyraźnie wskazuje, iż do opłata za odbieranie odpadów komunalnych stosuje się przepisy ordynacji podatkowej.

Na tym protokół zakończono.

Sporządzono 3 egzemplarze protokołu.

Jeden egzemplarz protokołu przedłożono Burmistrzowi Panu Leszkowi Doroszowi, który w terminie 7 dni od jego otrzymania ma prawo zgłoszenia zastrzeżeń, co do treści zawartych w protokole.

Wyżej wymieniona kontrola zostanie wpisana do rejestru kontroli w Urzędzie Miejskim w Międzyzdrojach.

Międzyzdroje 13.08.2014 r.

Podpis Przewodniczącej KR

Teresa Purgal

BURMISTRZ
Podpis Kierownika Jednostki

Leszek Dorosz